Sri S. SIVAPPA.—Fresh question is not necessary. This question may be held over Sir.

Mr. SPEAKER.— I will hold over the question.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಿಕಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ಇವರು ಹಿಂದೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ತಾಳಗುಪ್ಪದಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇವರು ತಾಳಗುಪ್ಪ ಸಿರ್ಸಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಾರವಾರ ಎಂದರೆ ಮೊದಲಿನ ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಳಗುಪ್ಪದಿಂದ ಕೇವಲ 54 ಮೈಲು ಇರುವುದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ಲೇನರ್ ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊಸಪೇಟೆ, ಮದ್ರಾಸ್ ವರ್ಮಗೋವಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರೋಡ್ಸ್ ಇವೆ. ಈಪೊತ್ತು ಹೊನ್ನವರವನ್ನು ಮಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಬಹುಶಃ ಸಿರ್ಸಿಯಿಂದ ಹೊನ್ನವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು.

(*Interruptions*)

Sri H. N. NANJE GOUDA —You must warn the Minister Sir. He gave different answer on a former occasion in answer to a question.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Minister will kindly find out the correct position and place the facts before the House. I hold over the question,

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

Rural Communication Roads

203. Sri S. R. BOMMAI (Kundgol).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) the length of Rural Communication Roads formed in the State up till now ;

(*b*) the amount spent on it so far ;

(*c*) who is maintaining the roads after formation ;

(*d*) whether it has come to their notice that part of R. C. Roads formed are not in proper condition which is due to lack of maintenance;

(*e*) the steps they intend to take to preserve these roads ?

Sri BASAVARAJ MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) 12,019 miles to end of March 1968.

(*b*) Rs. 676.62 lakhs to end of March 1968.

(*c*) These Roads have to be maintained by the Taluk Boards.

(*d*) Yes.

(e) Instructions have been issued to the local officers to handover the completed Roads to Taluk Development Boards for maintenance.

Sri S. R. BOMMAI.—Has it come to the notice of the Government that most of the Taluk Boards have refused to take over these roads because of non-availability of funds ?

† **Sri B. V. MAGAVI.**—It had come to the notice of the Government that many Taluk Boards have refused to take over the roads. I personally feel that they are shirking their responsibility and I will insist on them to take over the roads.

Sri S. R. BOMMAI.—Is there any law enabling you to force the Taluk Boards to take over these roads because they belong to the Government ?

Sri B. V. MAGAVI.—Yes, there is already provision in the Taluk Boards and Village Panchayats Act that when these rural communications are formed the responsibility for maintaining them vests with the Taluk Boards.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ತಾವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುವಾಗ 2–3 ಮೈಲಿ ಇರುವಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೂಡು ರಸ್ತೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಮತ್ತು, ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ವಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 5 ಮೈಲಿ, 10 ಮೈಲಿ, 15 ಮೈಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಮಾಗಾವಿ.—ಬಹುಶಃ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹೊಸ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅನ್ನೂ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಧನಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೈನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಈಗ ತಾವು 1968ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದವರಿಗೆ 12,019 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡರಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಲಿಯವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಜ್ಯೂರಿಸ್‌ಡಿಕ್ಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮೈಲಿ ಇದೆ, ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆಯೇ ! ಇಂಥಾ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮುಗಿಯಿತೇ? ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ !

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಮಾಗಾವಿ.—ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ರ್ಯಾಂಡರೆವಿನ್ಯೂನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಆ ಆದಾಯದಿಂದ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮೈನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ಆಗಿ ಕಂಪ್ಲೀಟಾಗಿರತಕ್ಕ ರೋಡುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಿನವರು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇದೆ. ನಾವೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೂ ಕೂಡ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ದಂತಹ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಮಾಗಾವಿ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—(ಈ) ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳ ಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಮಾಗಾವಿ.—ಯಾವ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಎಂಜಿಯರು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಆಡ್ವೈಸ್‌ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ರೋಡುಗಳು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿಲ್ಲವೊ ಆ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಹಾಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸದನದ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ.—100ಕ್ಕೆ 50 ರಷ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಮಾಗಾವಿ.—ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂನಲ್ಲಿ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಹೀಗೆ 100ರಕ್ಕೆ 20 ಭಾಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಒಂದು ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಫಂಡ್ ಮಾಡಿ ದುರ್ಬಲವಾದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಿಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ಅವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೇನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಷರತ್ತನ್ನು ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಮಾವ ರೀತಿ ಅವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಷರತ್ತನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅವರು ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪೆಷರ್ ಆಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಿ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷರ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾರಿಗೆಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ 20 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಫಂಡ್ ಅಂತ ಏನಿದೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ವವಿದೆ.